

Sten & Grus Prøvestenen A/S
B-vej 8
2300 København S

Naturbeskyttelse
J.nr. MST-7322-01944
Ref. thobk
Den 19. december 2017

Cc.: Hans Christian Sørensen og Kim Fynbo

Sendt til: hcs@dcraastoffer.dk og kfn@sgp.dk

Primær tilladelse til indvinding af råstoffer i fællesområde 538-AA Grønsund

Sten & Grus Prøvestenen A/S meddeles hermed tilladelse til indvinding af råstoffer i fællesområde 538-AA Grønsund. Tilladelsen er meddelt i henhold til § 20, stk. 2, nr. 2, i lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven).

Vilkår

Der må kun finde indvinding sted inden for det område og på de vilkår, der fremgår af bilag 1 til denne tilladelse.
./.

I øvrigt skal de til enhver tid gældende generelle vilkår for råstofindvinding følges. Vilkårene fremgår af bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indvinding kan først igangsættes, når tilladelsens og bekendtgørelsens gældende vilkår er opfyldt.

Tilladelsens varighed

Tilladelsen gælder fra den 17. januar 2018 og indtil den maksimale tilladte indvindingsmængde er indvundet, dog senest til 17. januar 2028.

Miljøstyrelsen kan til enhver tid ændre, begrænse eller tilbagekalde en tilladelse meddelt i henhold til råstoflovens § 20, hvis betingelserne i råstoflovens § 24 er opfyldt.

Tilladte indvindingsmængder

Da der er flere, der kan indvinde i området, oplyser Miljøstyrelsen kvartalsvis på styrelsens hjemmeside størrelsen af den indvundne mængde og restmængde i området.

Hvis området bliver omfattet af krav om hyppigere indberetning af indvundne mængder, se under nedenstående punkt om indberetning af indvindingsdata,

sender Miljøstyrelsen i perioderne mellem opdatering af hjemmesiden efter behov oplysninger om den tilbageværende tilladte mængde til de berørte tilladelsesindehavere.

Miljøstyrelsen vil meddele det, når Miljøstyrelsen har fået indberetninger, der viser, at den samlede eller årlige tilladte mængde i området er indvundet.

Indberetning af indvindingsdata

Tilladelsesindehaver skal hvert kvartal elektronisk indberette oplysninger om indvindingen, jf. § 52 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indberetningerne skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 2 uger efter udgangen af hvert kvartal.

Oplysning om mængde af indvundne råstoffer danner bl.a. grundlag for Miljøstyrelsens opgørelse af den indvundne mængde i området, og opkrævning af vederlag i henhold til råstoflovens § 22 a og kapitel 10 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Miljøstyrelsen kan i henhold til § 41 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen træffe afgørelse om, at indvundne mængder i et fællesområde skal indberettes hyppigere end det, der er fastsat i § 52.

Tilladelsesindehaver skal give meddelelse til Miljøstyrelsen, hvis tilladelsesindehaveren agter inden for de næste tre måneder at indvinde mere end 50 % af den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige tilladte mængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 1, i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra havbunden.

En tilladelsesindehaver skal straks give Miljøstyrelsen meddelelse herom, hvis den pågældende har indvundet hele den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige indvindingsmængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 2, i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Vederlag

Der skal betales vederlag for indvinding af råstoffer fra havbunden, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2, og kapitel 10 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

For nærværende tilladelse skal der i 2018 betales 6,55 kr. pr. indvunden m³, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2, 1. pkt.

Vederlagssatsen indeksreguleres en gang årligt med virkning fra 1. januar på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik om den procentvise ændring i nettoprisindekset for januar måned imellem de to forudgående år, jf. bekendtgørelsens § 61.

De indeksregulerede vederlagssatser offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Sagens grundlag

Til grund for tilladelsen har ligget ansøgning fra selskabet Sten & Grus Prøvestenen A/S (herefter ansøger) dateret 19. maj 2017 om tilladelse til udvidelse af tilladelsesmængden i det eksisterende fællesområde 538-AA Grønsund. Ansøgningen var bilagt VVM-redegørelse (inklusive geofysisk undersøgelse af området): Råstofindvinding i Fællesområde 538-AA Grønsund (herefter benævnt "miljøkonsekvensrapport").

Miljøstyrelsen har den 14. november 2017 modtaget en revideret ansøgning og miljøkonsekvensrapport, samt Notat om Støjturdering, indvinding Grønsund af den 10. november 2017.

Ansøgningen, det ansøgte område og dettes geologi m.v.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af i alt 2,3 mio. m³ i en 10-årig periode, dog maksimalt op til 230.000 m³ årligt med en årlig fyldsandsbegrænsning på i alt 100.000 m³. Ansøger søger om tilladelse til at indvinde med stik- og slæbesugning. Materialerne ønskes afsat til forskellige formål f.eks. beton og mørtelfremstilling og andre formål, der stiller krav om særlige egenskaber.

Indvindingsområdet er beliggende i Grønsund ca. 500 meter nord for Stubbekøbing Havn på Nordfalster og ca. 650 meter syd for Bogø, og har et areal på ca. 1,8 km². Vanddybden i området varierer fra 6 til 22 meter.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten har der været indvundet i området siden 1970'erne. Området blev udlagt som overgangsområde og senere konverteringsområde. Området blev i 2010 udlagt som fællesområde og har frem til 2017 været udlagt med en samlet indvinding af op til 460.000 m³ havbundsmateriale. Denne mængde blev opbrugt i 2017.

Det er anført i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke findes tilstrækkelige, alternative råstofområder på land, da der ikke findes væsentlig grusgravning på hverken de større eller mindre øer i området. Der er langt til andre marine råstofområder i Smålandsfarvandet og i Østersøen sydvest for Møn (minimum 29 km). Anvendelse af disse vil medføre store meromkostninger i forholdt til brændstofforbrug og relaterede emissioner i forbindelse med indvindingsaktiviteten, herunder øgede CO₂-emissioner. Konsekvensen af ikke at imødekomme ansøgningen vil være, at området lukkes, og at det behov, der er i regionen for råmaterialer, skal hentes fra et hidtil uberørt område på havbunden eller importeres fra områder langt uden for regionen.

Grønsund er et meget strømfyldt farvand (0,25 - 0,75 knob på et døgn), med en primær strømretning mod øst. Området er et let tidevandspåvirket stræde, som forbinder Smålandsfarvandet med Østersøen. De største strømhastigheder findes i den centrale, dybe kanal, hvorimod strømmen er langt lavere eller ikke til stede langs kysten i de lave områder (0-3 m).

Ansøgningsområdet blev i 2008 kortlagt biologisk i forbindelse med en ansøgning om øget indvindingsmængde i forbindelse med, at området det var udlagt som konverteringsområde. Indvindingsområdet blev i 2008 kortlagt som værende artsfattig og uden særlig biologisk interesse.

De nærmeste indvindingsområder er fællesområderne 538-GA Bjelkes Flak syd for Møen og 510-AA Knudshoved i Storebælt, som begge er beliggende i en afstand på ca. 30 km fra ansøgningsområdet.

De nærmeste klappladser til ansøgningsområdet er K_045_02, som er beliggende ca. 5 km nordvest for ansøgningsområdet, og klappladsen K_045_03 som er beliggende ca. 7,5 km sydøst for ansøgningsområdet.

Substratmæssigt er indvindingsområdet domineret af substrattype 1b, som udgør 59 % af området, og substrattype 1a, som udgør 14 % af indvindingsområdet. Substrattype 2 udgør ca. 6 % af indvindingsområdet. I indvindingsområdet er udbredelsen af de resterende substrattyper meget begrænset, hvilket gælder substrattype 1c, 3 og 4. I den centrale del af indvindingsområdet forekommer et stærkt indvindingspåvirket område, der ca. udgør 19 % af indvindingsområdet, og som er defineret som indvindingspåvirket område.

Den mest dominerende substrattype i påvirkningszonen er substrattype 1b med en udbredelse på ca. 45 %. Substrattype 1a og 2 dækker henholdsvis 11 % og 10 % af havbunden i påvirkningszonen, og substrattype 3 ca. 3 % af havbunden i påvirkningszonen. Ålegræs udgør ca. 27 % af påvirkningszonen.

Substratforholdene blev i 2008 kortlagt til at bestå af sand med mindre forekomster af grus og småsten, specielt i den østlige del af området. Der blev ikke i 2008 registeret bund med stenrevslignende karakter. I den dybe centrale del af indvindingsområdet blev der i 2008 kortlagt en bund bestående af hård sandbund med spredte indslag af ler.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Natura 2000-områderne *Havet og kysten mellem Præstø og Grønsund* (N168), *Smålandsfarvandet nord for Lolland Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand* (N173), og *Bøchers Grund* (N208). Det er Miljøstyrelsens vurdering at Natura 2000-områderne N173 og N208 grundet afstanden til det ansøgte område (mere end 13 km) ikke vil blive påvirkede af indvindingen. Områderne behandles derfor ikke yderligere.

Den geologiske kortlægning er foretaget af DC Råstoffer, hvor der blev indsamlet nye seismiske data i 2016, og resultaterne blev afrapporteret i afsnit 6.1 i miljøkonsekvensrapporten "Råstofindvinding i Fællesområde 538-Grønsund" af 19. maj 2017.

Den geologiske kortlægning viser, at råstofressourcen i området består af en op til 7 m tyk sandbanke af marint sand og grus. Ressourcens udbredelse dækker størstedelen af kortlægningsområdet, dog ikke i den sydligste og vestligste del af området. Der er kortlagt en total mængde på 3,0 mio. m³ i kortlægningsområdet.

Miljøkonsekvensrapporten

Den reviderede miljøkonsekvensrapport fra den 14. november 2017 tager afsæt i en indvinding af en mængde på 2,3 mio. m³ i en 10-årig periode, dog maksimalt op til 230.000 m³ årligt.

Ud over kravene til indholdet af miljøkonsekvensrapport i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) er den biologiske kortlægning samt miljøvurderingen af området og miljøkonsekvensvurderingen af denne mængde gennemført i overensstemmelse med bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen, bilag 3, fase II.

Væsentlighedsvurderingen af den potentielle påvirkning af Natura 2000-området er udarbejdet på baggrund af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016).

Flora og fauna

Råstofindvinding vil påvirke de biologiske samfund i indvindingsområdet. Primært vil infauna- og epifaunasamfundet opleve høj mortalitet, hvor indvindingen pågår.

Størstedelen af ansøgningsområdet og den omkringliggende påvirkningszone beskrives i miljøkonsekvensrapporten som artsfattigt med undtagelse af forekomsten af ålegræs i påvirkningszonen,

I indvindingsområdet er der ikke observeret potentielt sårbare naturtyper. Der blev registreret ålegræs i store dele af den sydlige påvirkningszone og i en mindre del af den nordlige påvirkningszone.

Den observerede bundfauna i området er arts- og individfattig og er almindeligt forekommende i de indre danske farvande. I miljøkonsekvensrapporten bemærkes det, at bundfaunaen forventes at kunne genetablere sig inden for ca. 2-5 år i fællesområdet i tilfælde af, at indvindingen stopper.

Bundfaunaen i hele området bestod af få arter, som omfattede: sandmusling, hjertemusling, blåmusling, sandorm, dyndsnegl, rurer og krabber. Bundfaunaen var domineret af muslinger og sandorm.

Der blev observeret enkelte fisk, herunder fladfisk og en juvenil torsk

Der er ikke registreret stenrev, biogene- og boblerev eller flerårige makroalger på sten i hverken indvindingsområdet eller i påvirkningszonen.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at bundflora vil blive påvirket ubetydeligt, da der stort set ikke forekommer bundflora i indvindingsområdet.

Ålegræs

Ålegræs er indikator for den økologiske tilstand i kystnære farvand ifølge vandrammedirektivet. Dybdegrænsen for ålegræs benyttes som indikator i vurderingen af den økologiske tilstand efter vandrammedirektivet. Ålegræs overvåges derfor som en del af det nationale overvågningsprogram med henblik på at kunne vurdere den økologiske tilstand i kystvandene, herunder også i det konkrete kystvand.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at områder med ålegræsbevoksning udelukkende forekom i påvirkningszonen. Ålegræsset forekom fortrinsvis på sandbund men stedvist på siltet, sandet bund og på dybder på 1-3,2 m. De lave områder langs kysten går brat over i stejle skrænter, og ålegræssets udbredelse var derfor begrænset af dybdeforholdene i undersøgelsesområdet.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes desuden, at en sammenligning af udbredelsen af ålegræs fra 2008 til 2017 indikerer, at ålegræssets dækningsgrad generelt er steget i dette område. Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at samlet set viser sammenligningen mellem ålegræsundersøgelserne i 2008 og 2017, at indvindingen, der er pågået i fællesområdet siden 70'erne, ikke har haft en negativ påvirkning på de lokale ålegræsbelter, og det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at den ansøgte indvinding ikke vil påvirke ålegræsbedene.

Bundtopografiske forhold

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at stiksugning af den ansøgte mængde på 2,3 mio. m³ ud af den totale mængde på 3 mio. m³ i indvindingsområdet vil ændre bundtypen i området, og at det må antages at bunden kommer til at ligne den indvindingspåvirkede bund i området. Herved vil substrattypen ifølge

miljøkonsekvensrapporten komme til at bestå af en meget varieret substrattype bestående af restsediment af sandressourcen, skyllebanker bestående af sten og grus samt blotlagte ler/tørveblokke. Primært ved skrænterne i indvindingsområdet vil der være en større blotlægning af de underliggende ældre sedimenter af issøler/tørve og stenet morænebund.

Det estimeres i miljøkonsekvensrapporten, at fjernelse af substrat som levested for flora og fauna medfører, at ca. 35 % af området vil blive berørt pr. år, hvis hele den ansøgte mængde indvindes ved slæbesugning, mens dette areal reduceres til ca. 7 %, hvis indvindingen foregår ved stiksugning og til bunden af ressourcen. Dette estimat er ifølge miljøkonsekvensrapporten baseret på, at slæbesugning ca. berører 2 m² bund pr. m³ indvundet materiale, mens der ved stiksugning berøres ca. 0,4 m² bund pr. m³ indvundet materiale (bunden af ressourcen ligger på nuværende tidspunkt i gennemsnit 2,5 meter under den nuværende bund). Det er sandsynligt, at indvinding kommer til at forgå ved en kombination af stik- og slæbesugning, hvorfor den årligt påvirkede del af indvindingsområdet vil være mellem 10-35 % af ansøgningsområdet.

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingsområdet er et stærkt dynamisk område med stor sandtransport og en naturligt høj koncentration af suspenderet sediment i vandet og en stor omlejring af sediment på havbunden. Ifølge miljøkonsekvensrapporten tilsendes de indvindingspåvirkede områder løbende pga. de strømrigge forhold samt den store sandtransport i området. Dette er ifølge miljøkonsekvensrapporten observeret i alle de indvindingspåvirkede områder, hvor tilsanding af dele eller næsten hele området var synlig under verifikationerne.

Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at dybdeforøgelsen over tid forventes at blive formindsket pga. den generelt store sandtransport i området, og at indvindingen vil have en mindre påvirkning på dybdeforholdene i undersøgelsesområdet, og at disse påvirkninger vil være reversible efter indvindingens ophør. Den naturlige sandaflejring i specielt den nordlige del af fællesområdet og langs kysten nord for sker ifølge miljøkonsekvensrapporten som følge af en lævirkning af Bogø i den nordlige del af området og en nedsat strømhastighed på den lavereliggende del af havbunden langs kysterne. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at sandaflejringen i Grønsund vil fortsætte uanset indvindingen i fællesområdet.

Samlet vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at specielt den nordlige del af indvindingsområdet er meget dynamisk og på baggrund af ovenstående, at indvindingen vil have en ubetydelig til mindre negativ påvirkning på de hydrografiske forhold i Grønsund.

Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at det faktum, at der har været indvinding i indvindingsområdet siden 70'erne, uden at området er blevet tømt for sand, underbygger, at området er meget dynamisk og løbende bliver genopfyldt med sand.

Ved indvinding i den sydlige del af fællesområdet vil substratændringen ifølge miljøkonsekvensrapporten dog i værste fald være permanent, da strømmen og sandtransporten er mindre i denne del af indvindingsområdet. Den sydlige del af indvindingsområdet er domineret af substrattype 1a blødbund, 1b sand og 2 blandet bund. Bunden her vil potentielt blive ændret til en større dækningsgrad af substrattype 2 og 3 med blandet mere stenet bund og 1c ler/tørvebund fortrinsvis omkring skrænterne og mindre dækningsgrad af substrattype 1b sand. Ændringen af substratforholdene på havbunden i indvindingsområdet vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor generelt at være reversibel, men kan i mindre områder i den sydlige del med lavere strøm og sandtransport være permanent.

Skyllebanker vurderes at tilsande inden for ca. 2-5 år, og sugehuller vurderes at ville blive genopfyldt/udjævnet indenfor ca. 5-25 år efter ophør af indvindingen.

Påvirkningen i den strømfyldte centrale del og nordlige del af fællesområdet vurderes i miljøkonsekvensrapporten at være lav, lokal og reversibel og samlet set af mindre negativ grad. I den sydlige del af området vil substrattypeændringen bestå i en større andel stenede, ler- og tørv-områder, som allerede forekommer udbredt i området, og denne større påvirkning vil forekomme i en lille del af fællesområdet, idet råstofforekomsten i den sydlige del af området er begrænset.

Substrattypeændringen vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor til lav, lokal og permanent i denne del. Substrattypeændringen som følge af indvindingen i indvindingsområdet vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor samlet set som mindre negativ for havbundstypen i Grønsund.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten vil dybden blive midlertidigt øget specielt i den nordlige del af fællesområdet, hvor den største råstofmængde forekommer. Indvindingen vil medføre en dybdeændring af havbunden i de områder, hvor der især indvindes ved stiksugning, som skaber lokale huller i havbunden på 1-4 m dybde.

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at der under selve indvindingen holdes løbende kontrol med, at det er det rette materiale, der går i fartøjets lastrum, så lasten ikke forurenes. Desuden bemærkes det, at såfremt sedimentet skifter karakter, indstilles indvindingen omgående, og fartøjet flyttes til en anden position. Det er ifølge miljøkonsekvensrapporten derfor ikke sandsynligt, at det underliggende sediment blotlægges i hele indvindingsområdet.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes det, at den naturlige sandopbygning formodentligt vil genopfylde de fleste stiksugningshuller i området i løbet af ca. 5-25 år fra indvindingsafslutning. Da Grønsund er meget strømfyldt vil der ske en hurtig udjævning af sugespor og huller på havbunden. I miljøkonsekvensrapporten vurderes det derfor, at indvindingen vil have en mindre påvirkning på dybdeforholdene i undersøgelsesområdet, og at disse påvirkninger vil være reversible efter indvindingens ophør. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten at det faktum, at der har været indvinding i indvindingsområdet siden 70'erne, uden at området er blevet tømt for sand, underbygger, at området er meget dynamisk og løbende bliver genopfyldt med sand. I miljøkonsekvensrapporten vurderes samlet, at selv hvis der kun indvindes ved stiksugning, vil påvirkningen fra indvindingen være reversibel og samlet set mindre negativ.

Strømforhold

Strømhastigheden vurderes at kunne stige ubetydeligt i den nordlige del af den dybe rende gennem undersøgelsesområdet, som følge af indvinding fortrinsvis i den nordlige del af fællesområdet. Derimod vurderes strømhastigheden i påvirkningszonen i de lavvandede områder tæt på kysten ikke at blive påvirket. Strømhastigheden vil gradvist falde tilbage til udgangspunktet efter indvindingens ophør, i takt med den naturlige aflejring af sand i området. Samlet set vurderes ændringen i strømhastigheden som følge af indvindingen at have en ubetydelig negativ påvirkning på det naturligt strømfyldte Grønsund.

Kystmorfologi

I miljøkonsekvensrapporten redegøres der for de kystmorfologiske forhold, på baggrund af nuværende og historiske data. Det vurderes, om den ansøgte indvinding kan påvirke evt. kysttilbagetrækningen på kysterne omkring undersøgelsesområdet. Det bemærkes i miljøkonsekvensvurderingen, at ortofoto fra 1954 til 2016 viser, at kystlinjen er stort set uændret, og at tilgroningen med udbredte bede af ålegræs og andre blomsterplanter langs kysterne

beskytter mod strøm- og bølgepåvirkning. Det vurderes på baggrund af de eksisterende forhold i Grønsund, at råstofindvindingen ikke vil påvirke kysten i form af erosion og kysttilbagetrækning, idet kysten ikke er dynamisk i området. De kraftige dynamiske forhold i området forekommer overvejende centralt i den dybe del gennem sundet.

Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at kysten i området generelt opbygges bl.a. pga. tilgroning med ålegræs og andre blomsterplanter og sedimentation af finkornet sediment langs kysten. Indvindingen vurderes derfor samlet set ikke at medføre væsentlig erosion og kysttilbagetrækning omkring fælleområdet.

Sedimentspild

Sedimentspild i forbindelse med sugehovedet på havbunden og overløb fra fartøjet vil medføre øgede sedimentkoncentrationer i vandsøjlen, mens indvindingsaktiviteten pågår, og efterfølgende sedimentation af det ophvirvlede sediment på havbunden. I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes, at tidligere undersøgelser og sedimentmodellering i forbindelse med råstofindvinding har vist, at det fortrinsvis er indvindingsområdet og påvirkningszonen, som kan forventes at blive påvirket af øgede sedimentkoncentrationer i vandsøjlen.

Det bemærkes også i miljøkonsekvensrapporten, at en række undersøgelser viser, at sedimentspildskoncentrationer ikke giver nogen væsentlig negativ påvirkning på de epi- og infaunaarter, der er knyttet til mere eller mindre dynamiske blød- og sandbunde. Områderne i den nordlige og nordøstlige del af fællesområdet, som er egnede til sandindvinding, er stærkt strømpåvirkede og indeholder et meget lavt antal bundfauna- og flora-arter. Der er ikke registreret iltsvind i ansøgningsområdet.

På den baggrund vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at omløjringen af indvundet sediment vil være langt mindre end den naturlige aflejring i området, og den vurderes derfor at påvirke sedimentforholdene i området ubetydeligt negativt.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at tidligere udarbejdede spredningsmodeller i relation til råstofindvinding og andre infrastrukturprojekter fra indre danske farvande viser, at spildmaterialet kun spredes over et begrænset nærområde, og at sedimentkoncentrationer i vandfasen oftest ikke overstiger 2-15 mg/l på få hundrede meters afstand. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at ålegræs konservativt antages, at reagere på forhøjede sedimentkoncentrationer på omkring 10 mg/l i sammenhængende 14 dage og aflejringstykkelser på over 2 cm. Ligeledes er de dominerende bundfaunaarter i området ifølge miljøkonsekvensrapporten naturligt tilpasset suspenderet sediment og aflejring og kan tåle fra 1-2 cm overlejring (blåmuslinger), børsteorme >10 cm/dag og 10-40 cm overlejring for (sandmusling og hjertemusling). Det vurderes derfor i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke vil være en direkte påvirkning af Natura 2000-området og dermed naturtypen 1160 Lavvandet bugt og vig med væsentligt forhøjede sedimentkoncentrationer og sedimentation.

I relation til sedimentspredning vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at hvis der kun indvindes ved stiksugning, vil påvirkningen fra indvindingen være reversibel og samlet set mindre negativ. Hvis der kun indvindes ved slæbesugning, vurderes det, at påvirkningen i stedet vil være ubetydeligt negativ både for havbundsændringen og for sedimentspildet. I miljøkonsekvensrapporten er det desuden anført at der har pågået råstofindvinding i indvindingsområdet i en lang årrække, og der er ikke tegn på, at sedimentspredningen har påvirket miljøet i selve indvindingsområdet eller i påvirkningszonen.

Det vurderes samlet i miljøkonsekvensrapporten, at sedimentspild som følge af indvindingen er fuldt reversibelt og vil have en ubetydelig negativ påvirkning på bundfaunasamfundet samt flora i indvindingsområdet samt i påvirkningszonen.

Fugle

En række arter af fuglearter forekommer ifølge miljøkonsekvensrapporten i og omkring indvindingsområdet. Det drejer sig primært om vandfugle, der raster og fouragerer i Grønsund, og som for de fleste arters vedkommende især forekommer i efterårs- og vintermånederne, dvs. udenfor fuglenes yngletid. De største vandfugleforekomster omfatter arterne knopsvane, troldand og blishøne. Enkelte arter, herunder skarv, knopsvane, grågås og gråand forekommer dog i området året rundt.

Indvindingsaktiviteten har konkret, hvor den foregår, en negativ påvirkning på bundfaunaen og dermed en indirekte negativ effekt på fødegrundlaget for vandfugle. Der kan desuden ske en påvirkning af fødegrundlaget pga. sedimentation af opslæmmet materiale på muslingebanker. Indvindingsaktiviteten kan potentielt dermed fjerne fuglenes fødegrundlag i form af muslinger og anden bundfauna. I miljøkonsekvensrapporten bemærkes det, at det ikke forventes, at der er påvirkninger af bundfaunaen og fisk uden for indvindingsområdet. Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten at påvirkningen af fødegrundlaget i Grønsund ikke vil være væsentlig, fordi det samlede tilgængelige fødegrundlag er relativt lille i området.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes også, at indvindingsfartøjet kan forstyrre rastende fugle fysisk, men Eftersom det ikke er hele indvindingsområdet der påvirkes på én gang, og da området er påvirket af indvinding, skibssejlad m.m. vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkningen af rastende fugle som følge af forstyrrelser ikke vil være væsentlig.

En stigning i koncentrationen af suspenderet stof kan ifølge miljøkonsekvensrapporten i korte perioder potentielt påvirke dykkende fugles fourageringsmuligheder på grund af en midlertidigt nedsat sigtbarhed. Det vurderes dog i miljøkonsekvensrapporten, at denne påvirkning ikke vil være væsentlig, fordi resultater fra sedimentsspildsmodelleringer viser, at effekten er lille, lokal og kortvarig med relativt lave koncentrationer.

Det bemærkes også i miljøkonsekvensrapporten, at ændrede dybdeforhold som følge af indvinding kan gøre områderne mindre attraktive for dykænder, men da indvindingsområdet ikke rummer egnede fødeemner for disse, vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkningen ikke vil være væsentlig.

Endelig vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at bortset fra områderne med ålegræs, der kun udgør en mindre andel af det samlede ansøgningsområde, og som ikke synes påvirket af den igangværende indvinding, er indvindingsområdets potentiale som levested for de fleste arter af vandfugle overordnet set begrænset. I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at de vigtigste områder for rastende vandfugle i området ved Grønsund må formodes at være omfattet af de omkringliggende fuglebeskyttelsesområder.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten kan terner fra omkringliggende ynglelokaliteter lejlighedsvis fouragere i eller nær indvindingsområdet, og dermed kan disse blive påvirket som følge af korte perioder med øgede sedimentkoncentrationer i vandet. Da ikke hele området påvirkes på én gang, og da det allerede i dag er påvirket af indvinding, skibssejlad m.m., vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkningen af fouragerende, lokale ynglefugle som følge af forstyrrelser ikke vil være væsentlig. Tilsvarende vil en midlertidig og lokal opslæmning af sediment i

vandet ikke udgøre en væsentlig påvirkning af fouragerende terner m.m., da disse i givet fald kan fortrække til andre fourageringsområder, mens arbejdet pågår.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at der er en mulig kollisionsrisiko for trækfugle ved anlægsaktiviteter på det marine område, idet trækkende fugle kan blive tiltrukket af lys fra f.eks. broer og skibe med stærkt kunstigt lys. Da der er tale om en udvidelse af en eksisterende indvinding, der finder sted i et fællesområde, der allerede i dag er stærkt præget af sejlads og anden aktivitet, vil påvirkningen være uden betydning for de arter af vand- og landfugle, der forår og efterår passerer Grønsund uden at raste eller opholde sig i indvindingsområdet eller dets nærhed.

Havpattedyr herunder bilag IV-arter (Marsvin)

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at påvirkninger på spættet sæl og gråsæl i forbindelse med indvindingsaktiviteter vurderes at være af begrænset varighed, samt afgrænset inden for indvindingsområdet. Det bemærkes desuden, at området ved Grønsund ikke er et vigtigt yngle- eller hvilested for spættet sæl og gråsæl. Afstanden til den nærmeste rasteplass og vigtige område for spættet sæl er større end 10 km, mens afstanden til det nærmeste vigtige område for gråsæl er mere end 30 km fra indvindingsområdet. Påvirkningerne fra støj, suspenderet sediment, samt fødetilgængelighed vurderes i miljøkonsekvensrapporten ikke at være væsentlige for sælerne, og samlet set vurderes det, at den ansøgte indvinding ikke vil have en væsentlig effekt på spættet sæl og gråsæl i Grønsund og de tilstødende farvande.

Marsvin er den eneste bilag IV-art, som potentielt kunne blive påvirket af indvindingen. I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at forekomsten af marsvin ved Grønsund er relativt lav, og det nærmeste vigtige område for marsvin ligger mere end 15 km fra indvindingsområdet. Det bemærkes yderligere, at den periode, hvor indvinding pågår, er relativt kort. Forstyrrelsen i form af sedimentspild i vandet, støj fra sejlads og sugehovedet vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor at være begrænset og kortvarig. Indvindingen vil forekomme i et eksisterende fællesområde, i hvilket råstofindvinding har fundet sted gennem flere årtier, uden at det har givet anledning til kendte påvirkninger. Da tilstedeværelsen af marsvin i Grønsund generelt er relativt lav, området ligger i udkanten af et muligt yngleområde, samt uden for et højtæthedsområde, og hverken støj, suspenderet sediment eller fødetilgængelighed vurderes at påvirke marsvin væsentligt, vurderes påvirkningen fra råstofindvinding ikke at være væsentlig for bestandsstørrelsen af marsvin i Grønsund og de tilstødende farvande.

Vandområdeplaner

Ansøgningsområdet ligger i vandområde 45 "Grønsund" og i nærheden af vandområde 48 "Stege Bugt".

Det anføres i miljøkonsekvensrapporten, at vandbevægelsen mellem Vandområde 45 "Grønsund" og 48 "Stege Bugt" ved fællesområdet er meget lavt pga. dæmningen med bro mellem Bogø og Møn, som minimerer åbningen mellem de to vandområder. Stege Bugt, som pt. har god økologisk tilstand for ålegræs, vil derfor ikke blive påvirket af indvindingen, som ligeledes ikke vil forringe den økologiske tilstand i vandområde 48 "Stege Bugt" eller forhindre yderligere positiv udvikling og målopfyldelse i de omkringliggende vandområder.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at sedimentet i ansøgningsområdet er rent, og med lavt indhold af organisk stof. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at sedimentet formodes at indeholde koncentrationer af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer svarende til baggrunds niveauet i Grønsund og de nærliggende farvande. Frigivelse på baggrund af baggrunds niveauet af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer i sedimentet vurderes ikke at medføre en

påvirkning på vandkvaliteten i området. Herudover har råstofindvindingen i ansøgningsområdet pågået hvert år siden 1970'erne ifølge miljøkonsekvensrapporten. Det bemærkes hertil, at der således ikke er tale om en betydelig merbelastning til området med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingen vil medføre en ubetydelig påvirkning på vandkvaliteten i Grønsund.

Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at tidligere undersøgelser og sedimentmodellering i forbindelse med råstofindvinding har vist, at det fortrinsvis er indvindingsområdet og påvirkningszonen, som kan forventes at blive påvirket af øgede sedimentkoncentrationer i vandsøjlen. Påvirkningen på vandkvaliteten som følge af sedimentpild vurderes desuden i miljøkonsekvensrapporten generelt som lav, lokal og i en kortvarig periode og samlet set som værende ubetydelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at den samlede økologiske tilstand og den økologiske tilstand for de enkelte kvalitetselementer i de tre vandområder ikke vil blive påvirket som følge af sedimentpild fra indvindingen. Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingen desuden ikke vil være til hinder for målopfyldelse i Vandområdeplanen for de tre vandområder.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Den nordøstlige del af påvirkningszonen overlapper med Natura 2000-område 168 i et smalt bælte på op til 50 m.

Natura 2000-område 168 består af habitatområde 147 Havet og kysten mellem Præstø og Grønsund og de to fuglebeskyttelsesområder 84 - Ulvsund, Grønsund og Farø Fjord samt 89 - Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor. Den marine del af habitatområde 147's udpegningsgrundlag udgøres af spættet sæl samt naturtyperne Sandbanke (1110), Vadeflade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160) og Rev (1170).

I forbindelse med miljøkonsekvensrapporten er der derfor foretaget en væsentlighedsvurdering, der belyser, hvorvidt det kan afvises, at den ansøgte indvinding kan udgøre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Selve indvindingsområdet ligger minimum 450 m fra Natura 2000 området.

Indvindingens potentielle negative påvirkninger i forhold til habitat- og fuglebeskyttelsesområderne, vurderes i miljøkonsekvensrapporten til primært at omfatte en midlertidig forøgelse af mængden af suspenderet materiale i vandsøjlen, samt sedimentation som følge af sandindvindingen. Derudover kan der ifølge miljøkonsekvensrapporten forekomme frigivelse af næringsstoffer, og der kan dermed ske en forøgelse af kvælstofbelastningen i de omkringliggende vandområder, hvilket potentielt kunne påvirke Natura 2000-områdets marine udpegningsgrundlag. Desuden bemærkes det, at der kan forekomme en øget mængde støj, visuelle påvirkninger og anden forstyrrelse i forbindelse med indvindingen.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at sedimentet i indvindingsområdet har koncentrationer af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer svarende til baggrundsniveauet i området. Det bemærkes desuden, at der har forgået indvinding i området hvert år i årtier. Der er derfor ikke tale om en betydelig merbelastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer til området, der kan påvirke bevaringsstatus for Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Naturtyper, der potentielt kan blive påvirket af indvindingsaktiviteterne, udgøres af arealer med habitattyperne Lavvandet bugt og vig (1160) og Rev (1170), der er

kortlagt i området umiddelbart syd for Bogø. Påvirkningszonen omkring indvindingsområdet har et overlap med Lavvandet bugt og vig på ca. 500 m². Da indvindingen ikke foregår inden for selve Natura 2000-området, og da øget sediment i vandfasen og sedimentation foregår så kortvarigt og lokalt, vurderes det, at nærtliggende naturtyper ikke påvirkes.

I forhold til arter på udpegningsgrundlaget bemærkes det i miljøkonsekvensrapporten, at kun spættet sæl potentielt kunne blive påvirket af råstofindvindingen i form af støj og øget sedimentkoncentration i vandet der kan vanskeliggøre fødesøgningen.

Indvindingsområdet vurderes i miljøkonsekvensrapporten ikke som et vigtigt fødesøgningsområde, idet der generelt er meget lidt bundfauna og få fisk på den dybde. Sælerne vurderes desuden at kunne søge føde andre steder i Grønsund mens indvindingen pågår. Som følge af afstanden fra indvindingsområdet til sælernes vigtigste rasteplasser (>10 km væk), vurderes forstyrrelse af hvilepladserne for spættet sæl at være ubetydelig. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at væsentligt øgede sedimentkoncentrationer som følge af indvindingen vil være kortvarig og begrænset til nærområdet omkring indvindingsaktiviteten. En forringelse af sælernes fødesøgningsmuligheder i habitatområdet i størrelsesordenen "en væsentlig negativ påvirkning" må derfor anses for usandsynlig. Det vurderes endelig i miljøkonsekvensrapporten, at med en afstand på mere end 10 km fra indvindingsområdet til de vigtige hvilepladser for sæler, vil projektet ikke påvirke artens livsvilkår i Natura 2000-området negativt.

Det vurderes således i miljøkonsekvensrapporten, at råstofindvindingen ikke vil medføre risiko for væsentlige påvirkninger af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget for det tilstødende Natura 2000-område, og der er derfor ikke behov for at udarbejde en egentlig Natura 2000-konsekvensvurdering.

Fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89, som er en del af Natura 2000-område nr. 168, er beliggende hhv. op ad ansøgningsområdet og ca. 11 km fra ansøgningsområdet. I miljøkonsekvensrapporten behandles kun Fuglebeskyttelsesområde F84, da F89 ligger i så stor afstand fra ansøgningsområdet, at en væsentlig negativ påvirkning umiddelbart kan afvises. Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde F84 omfatter arterne: Knopsvane, Sangsvane, Troidand, Lille Skallesluger, Stor Skallesluger, Toppet Skallesluger, Havørn, Blishøne, Fjordterne og Havterne.

Indvindingens potentielle negative påvirkninger af fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag vurderes overvejende at være fysisk forstyrrelse samt følgerne af sedimentspild. Fuglearter, som udelukkende er knyttet til landområder eller helt kystnære strækninger, skønnes i miljøkonsekvensrapporten derfor ikke at kunne blive påvirkede af indvindingen.

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingsområdet ligger langt fra raste- og yngleområder for de forskellige fuglearter, der findes på udpegningsgrundlaget. Samtidig bemærkes det dog, at fuglene indirekte kan blive påvirkede, hvis led længere nede i fødekæden påvirkes, dvs. hvis bundfauna, bundflora eller fisk påvirkes af indvindingen. Indvindingens påvirkning på bundflora, -fauna og fisk er i miljøkonsekvensrapporten vurderet til ubetydelig, og påvirkningen på fuglenes fødesøgning i undersøgelsesområdet vurderes derfor også som ubetydelig.

Derudover vurderes det, at fuglene har tilvænnet sig tæt sejlads i området. Endeligt bemærkes det i miljøkonsekvensrapporten at vanddybden i

indvindingsområdet desuden er relativt stor (>6 m), og at flere af fuglene på udpegningsgrundlaget hovedsageligt søger føde på lavere vanddybder (<1 m).

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at på baggrund af ovenstående, vil hverken bestandsstørrelse eller habitaterne ændre sig som følge af indvinding. I miljøkonsekvensrapporten vurderes det derfor, at der ikke vil være permanente effekter på fuglearter og bestandstørrelser på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes det, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning af fuglearter på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde F84 som følge af indvindingen.

Fisk og fiskeri

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at der blev observeret meget få fisk i undersøgelsesområdet i forbindelse med de visuelle verifikationer og fortrinsvis i tilknytning til naturtype 1b. Der blev ikke observeret fisk i de resterende naturtyper. Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at Grønsund ikke er kendt som et vigtigt gyde- eller opvækstområde for specifikke fiskearter, men at de lavvandede områder i påvirkningszonen kan fungere som opvækst og gydeområde for arter såsom skrubbe, tunge, pighvar, rødspætte, sild og brisling.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at fødemængden er stærkt begrænset i indvindingsområdet, og at indvindingen fortrinsvis vil pågå i et mindre område i den nordøstlige halvdel af området. Det vurderes heraf, at havbundsændringen som følge af indvindingen vil være ubetydeligt negativ i forhold til fødemængden.

I forhold til sedimentpild vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at sedimentationen fra sedimentpildet vil indgå i den store sandtransport i Grønsund, som konstant omlæjrer bunden, og dermed ikke vil medføre en overordnet forøgelse af sedimentation. Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at sedimentpildets påvirkning på den lokale fiskebestand vil være ubetydeligt negativ.

Ifølge VVM-redegørelsen medfører indvinding støj i vandet og forstyrrelse i form af sejlads til og fra fællesområdet. Grønsund er i forvejen et meget trafikeret område med over 1.000 skibe, der passerer om året. Ligeledes er der pågået indvinding i fællesområdet hvert år i årtier. På denne baggrund vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at støj og forstyrrelse fra nærværende indvinding ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af fisk i området, og påvirkningen vurderes derfor at være ubetydeligt negativ.

I forhold til fiskeri bemærkes det i miljøkonsekvensrapporten, at ifølge oplysninger fra NaturErhvervstyrelsen og Danmarks Fiskeriforening forekommer der intet til et ubetydeligt, sporadisk fiskeri i undersøgelsesområdet. Indvindingen vil foregå i området i korte perioder fordelt ud over året og ikke i hele området samtidigt. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at evt. fiskeri kan pågå i indvindingsområdet, når der ikke indvindes, og hele året i påvirkningszonen. Det vurderes derfor i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingen i området vil have en kortvarig, lav forstyrrelsesgrad på fiskeriet og samlet set medføre en ubetydelig negativ påvirkning på det meget begrænsede fiskeri i området.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at øvrige erhvervsinteresser i området omfatter et havbrug, der ligger mellem Bogø og indvindingsområdet, som overlapper med den nordlige del af påvirkningszonen. Derudover ligger der et havbrug ca. 2,5 km vest for ansøgningsområdet, og et havbrug ca. 1,8 km vest for ansøgningsområdet.

Potentielle påvirkninger som følge af råstofindvindingen på havbrug i Grønsund omfatter ifølge miljøkonsekvensrapporten sedimentpild. Det vurderes dog i

miljøkonsekvensrapporten, at sedimentspredning som følge af indvindingen fortrinsvis forekommer inden for indvindingsområdet og lokalt i påvirkningszonen, og udgør en meget lille del af den naturligt store sedimenttransport igennem Grønsund. Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at der har foregået indvinding i området siden 70'erne, og det vurderes, at indvindingen ikke vil medføre en væsentlig merbelastning i forhold til de omkringliggende havbrug. Desuden påpeges det i miljøkonsekvensrapporten, at indvinding og havbrug har sameksisteret i en årrække uden konflikter. Det vurderes derfor i miljøkonsekvensrapporten, at indvindingen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af havbrugene i området.

Støj

I notatet "Støjberegning, indvinding Grønsund", som er bilagt ansøgningen, og i miljøkonsekvensrapporten vurderes det, at ved indvinding med ét skib i indvindingsområdet, skal indvindingsfartøjet være min. 1.150 meter fra kysten i retning mod sommerhusområdet ved Ore Strand, for at grænseværdien for støjfølsom anvendelse (sommerhuse) kan overholdes i aften og natperioden. I dagtimerne vurderes det i notatet, at indvindingsfartøjet skal være min. 800 meter fra Ore Strand for at overholde grænseværdien om dagen.

I notatet er støjberegning og vurdering udført for indvindingsfartøjet MS Sandholm med en angivet kildestyrke på 110 dB(A), som vurderes at være en konservativ kildestyrke at anvende. Det bemærkes, at da MS Sandholm er vurderet til ikke at generere støj med hørbare toner og/eller impulser, er der ikke anvendt impulstillæg i beregningen.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes at støjberegningerne viser, at grænseværdierne for støj i forhold til Stubbekøbing og Ore Strand overskrides i ca. halvdelen af fællesområdet i aften/nattetimerne og i en mindre del i dagtimerne. Støjpåvirkningen i forhold til befolkningen vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor til moderat negativ.

For at afværge og sikre, at der ikke sker en negativ påvirkning i forhold til støjgener på land, foreslås i miljøkonsekvensrapporten, en afgrænsning af indvindingsområdet til de områder af indvindingsområdet, der ikke medfører overskridelsen af støjgrænserne i Stubbekøbing og Ore Strand, for henholdsvis dag og nat.

Kumulative effekter

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at andre større projekter i nærområdet, som potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til nærværende råstofindvinding i perioden 2017-2027, omfatter Storstrømsbro-projektet og udvidelse af Vordingborg Havn og sejlrønde. Det bemærkes desuden, at afstanden til de to projekter henholdsvis er 12 km og 15,5 km fra indvindingsområdet.

Påvirkninger i form af arealinddragelse og støj, forekommer lokalt omkring projektområderne og vurderes i miljøkonsekvensrapporten ikke potentielt at have væsentlige kumulative effekter i forhold til indvindingen.

I forhold til sedimentspild bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at i forbindelse med "VVM for ny Storstrømsbro" og "VVM for udvidelse af Vordingborg Havn og sejlrønde" vurderes det, at sedimentspildet ikke vil have en væsentlig påvirkning på dyr og planter uden for de respektive projektområder. Dertil vurderer miljøkonsekvensrapporten, at disse projekter ligeledes ikke påvirker Grønsund væsentligt, idet Grønsund ligger henholdsvis ca. 15,5 km fra Vordingborg Havn og ca. 12 km fra Storstrømsbroen.

Det bemærkes desuden i miljøkonsekvensrapporten, at erfaringer fra sedimentmodellering af langt større råstofmængder fra andre råstofsager viser, at hoveddelen af sedimentspildet sker inden for indvindingsområdet og påvirkningszonen. Uden for påvirkningszonen vil påvirkningen på sedimentkoncentrationen i vandsøjlen være ubetydelig. Det vurderes derfor samlet set i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke vil være væsentlige kumulative effekter mellem sedimentspild fra indvindingen og de andre større anlægsprojekter i regionen i perioden 2017-2027.

Konklusion

Det konkluderes overordnet i miljøkonsekvensrapporten, at der med undtagelse af støjgener på land ikke vil forekomme væsentlige negative påvirkninger som følge af indvinding af den ansøgte indvindingsmængde, hverken alene eller kumulativt i forhold til sedimentspild fra andre projekter i området i perioden. Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkningerne vil være kortvarige til midlertidige og reversible, fortrinsvis pga. den store sandtransport gennem Grønsund, som løbende genopretter sandsubstrattypen og genopfylder sugehuller. Der har desuden været sandindvinding i området hvert år i årtier, hvilket medfører, at nærværende råstofindvinding ikke medfører en væsentlig merpåvirkning af området. Miljøpåvirkningerne er alle i miljøkonsekvensrapporten vurderet til ubetydeligt negative med undtagelse af vurderingen for havbund og dybdeforhold, hvor indvindingen vurderes at have en mindre negativ påvirkning og støjpåvirkningen i forhold til befolkningen, som vurderes til moderat negativ.

Høringssvar m.v.

Ansøgning og miljøkonsekvensrapporten har været i høring i perioden 31. august 2017 til 30. september 2017. Den reviderede miljøkonsekvensrapport og støjrapport har desuden været i høring hos Kystdirektoratet og Guldborgsund kommune.

Der er i forbindelse med høringen modtaget følgende høringssvar:

Kystdirektoratet har vurderet ansøgningsmaterialet og vurderet, at ansøger redegøre i tilstrækkelig grad for råstofindvindings betydning for kystudviklingen.

Kystdirektoratet har ingen yderligere bemærkninger til det ansøgte.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse henstiller til, at hvis der, i forbindelse med indvindingen i området, konstateres rester af ammunition eller uidentificerede genstande, der kan være farlige (UXO), så skal arbejdet midlertidigt indstilles, og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter Aarhus, jf. § 14 i BEK 1351, af 29/11/2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Foruden ovenstående skal Værnsfælles Forsvarskommando anmode om, at den myndighed, der udsteder tilladelsen, sender den endelige tilladelse til Forsvarets Operationscenter Aarhus tillige med kontaktoplysninger til det skib, der skal udføre arbejdet. Eventuelle opdateringer skal sendes direkte til Forsvarets Operationscenter af tilladelsesindehaveren.

Energistyrelsen er ikke bekendt med planlagte aktiviteter, der kan være i konflikt med den ansøgte arealanvendelse. Energistyrelsen kan dog under Åben-dør proceduren, modtage ansøgninger om kulbrinteefterforskning, som indeholder hele eller dele af det ansøgte område.

Guldborgsund kommune bemærker til høringen at området for sand-/stensugning ikke har ændret størrelse. Kommunen bemærker også, at det kan accepteres, at et skib ad gangen suger sand/sten i området. Det anbefales, at der ikke udvindes

råstoffer i området om aftenen, natten og i weekender. Endeligt bemærker kommunen at der aldrig er modtaget klager over råstofindvindingen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen mener ikke, at den øgede mængde vil give anledning til bemærkninger, da der har været indvundet råstoffer i området i mange år, og området der søges i bærer præg af dette. Der bliver stort set ikke fisket i indvindingsområdet, da der iflg. lokale erhvervsfiskere ikke er noget at fiske efter i området.

Søfartsstyrelsen bemærker, at den ansøgte indvinding ikke giver anledning til indsigelser, men at der skal gøres opmærksom på fremsendte bekendtgørelse og vurderingsskema vedr. sejlladssikkerhed, der bedes anvendt i relevant omfang. Ligeledes skal opmærksomheden henledes på, at der skal holdes reglementeret afstand til den afmærkning, der ligger inde i området. Søfartsstyrelsen har i deres høringssvar enkelte bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten og beder om, at de bliver tilrettet.

Vikingskibsmuseet har ikke er bemærkninger til det ansøgte. Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h, stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Partshøring

Høringssvarene blev sendt i partshøring den 2. oktober 2017, og Ole Askehave A/S Konsulentfirma indsendte på vegne af DC Råstoffer A/S partshøringssvar den 2. oktober 2017. Høringssvar fra Guldborgsund kommune og Kystdirektoratet for så vidt angår den reviderede miljøkonsekvensvurdering og støjvurdering blev sendt i partshøring den 12. december 2017.

Ole Askehave A/S Konsulentfirma har på vegne af ansøger meddelt, at der ikke er bemærkninger til høringssvar fra Energistyrelsen, Guldborgsund Kommune, Kystdirektoratet, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Til høringssvaret fra Forsvarsministeriet/Værnsfælles Forsvarskommando bemærkes, at bemærkningerne allerede indgår i kvalitetssikringsplanerne for området.

Til høringssvar fra Søfartsstyrelsen bemærkes, at den reviderede miljøvurderingsrapport er tilrettet de bemærkninger, som Søfartsstyrelsen har påpeget.

Begrundelse for afgørelsen om tilladelse til indvinding

Ansøger har anmodet om, at ansøgningen skal undergå en miljøvurdering, jf. § 15, stk. 1, nr. 3, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Miljøstyrelsen har derfor ikke taget stilling til, om ansøgningen ville være omfattet af lovens § 15, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Den fremsendte miljøkonsekvensrapport opfylder efter Miljøstyrelsens vurdering kravene i § 20 og bilag 7 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Miljøkonsekvensrapporten opfylder desuden kravene i bilag 3 i bekendtgørelse nr. 780 af 20. juni 2017 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Nærværende tilladelse efter råstoflovens § 20 erstatter tilladelse efter § 25 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. § 10, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 447 af 10. maj 2017 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete

projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da der ikke er behov for at fastsætte vilkår, som ikke kan fastsættes med hjemmel i råstofloven.

Ved afgørelsen efter råstoflovens § 20 skal der, jf. råstoflovens § 20, stk. 5, lægges vægt på en vurdering efter lovens § 1 og § 3. Det skal således sikres, at råstofudnyttelsen sker efter en samlet vurdering af en række samfundsmæssige hensyn.

På den ene side skal der lægges vægt på råstofressourcernes omfang og placering, en hensigtsmæssig udnyttelse af råstofressourcerne samt erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljø- og naturbeskyttelse, beskyttelse af arkæologiske interesser, fiskerimæssige interesser, kystsikkerhed, infrastruktur anlæg, ulemper for skibsfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Vurdering af råstofressourcen

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsområdet er af betydning i forhold til forsyningen i regionen, særligt af kvalitetsmaterialer, der skal anvendes til f.eks. beton og mørtelfremstilling m.v.

Indvindingen supplerer således den indvinding, der foregår på land, og medvirker generelt til at begrænse de miljømæssige effekter her.

Ansøger ønsker, at fyldsandsmængden begrænses til 100.000 m³ årligt.

Miljøstyrelsen bemærker hertil, at det er væsentligt, at råstoffer anvendes efter deres kvalitet, og at råstofferne fra området derfor ikke i større omfang anvendes som fyldsand. Bygherrer til større projekter, hvor der skal bruges betydelige mængder fyldsand, har mulighed for at søge om at få udlagt et bygherreområde. Miljøstyrelsen har derfor fastsat vilkår i tilladelsen om, at fyldsandsmængden begrænses til 100.000 m³ årligt.

Kystmorfologi

Det er miljøstyrelsens vurdering at råstofindvindingen ikke vil påvirke kysten i form af erosion og kysttilbagetrækning, idet kysten ikke er dynamisk i området. Dels har Kystdirektoratet ikke haft bemærkninger i deres høringssvar og dels bemærker Miljøstyrelsen at ortofoto fra 1954 til 2016 viser, at kystlinjen er stort set uændret, og at tilgroningen med udbredte bede af ålegræs og andre blomsterplanter langs kysterne beskytter mod strøm- og bølgepåvirkning.

Påvirkning af bundforhold i og omkring indvindingsområdet

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingsområdet og specielt den centrale del bærer præg af, at der har foregået indvinding i mange år, som har medført en påvirkning på de substratmæssige forhold. Det bemærkes desuden, at det i miljøkonsekvensrapporten er anført, at havbunden er meget heterogen og består af en blanding af stiksugningspåvirkede områder, ler og tørv-plader, spredte sten og partier af uberørt havbund.

Den ansøgte indvinding vil formentlig medføre, at der i et vist omfang blottes ler- og tørvbund i dele af indvindingsområdet, selv om det i miljøkonsekvensrapporten bemærkes, at indvindingsaktiviteten formodes at være indskrænket til den del af området, hvor ressourcen er mægtigst.

I miljøkonsekvensrapporten er redegjort for, at der allerede eksisterer blotlagt ler- og tørvbund i indvindingsområdet, og at det allerede forekommer udbredt i området. Denne bundtype er dermed en del af områdets naturlige karakter. På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at den mulige ændring af

substratforholdene i dele af indvindingsområdet ikke vil have væsentlig miljømæssig betydning. Miljøstyrelsen bemærker desuden, at området er meget dynamisk, og at reetableringsevnen for sandbunden er god.

Miljøstyrelsen finder det på denne baggrund ikke nødvendigt at stille vilkår om, at der skal efterlades et restlag af det indvundne materiale.

Miljøstyrelsen har i sin afgørelse også lagt vægt på, at det i miljøkonsekvensrapporten er beskrevet, at størstedelen af ansøgningsområdet og den omkringliggende påvirkningszone er artsfattigt, og ikke indeholder særligt sårbare naturtyper, med undtagelse af forekomsten af ålegræs i påvirkningszonen.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forekomsten af ålegræs i påvirkningszonen ikke vil blive påvirket negativt af indvindingen. Dels bemærker Miljøstyrelsen, at ålegræsset i miljøkonsekvensrapporten beskrives som værende upåvirket af den indvinding, der har fundet sted fra 2008 til 2017, dels vurderer Miljøstyrelsen at et eventuelt sedimentpild fra indvindingen primært vil blive ført i en retning parallelt med kysten og ålegræsset pga. strømforholdene.

Miljøstyrelsen bemærker desuden i afgørelsen at der ikke er registreret stenrev, biogene- og boblerev, flerårige makroalger på sten i hverken indvindingsområdet eller i påvirkningszonen.

Miljøstyrelsen vurderer, at de eksisterende sugehuller potentielt vil kunne blive større, og at der vil kunne opstå nye sugehuller i indvindingsområdet som resultat af den ansøgte indvinding. Det er miljøstyrelsens vurdering, at området ikke vil blive påvirket væsentligt, da området allerede er præget af indvinding og sugehuller. Miljøstyrelsen finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om indvindingsmetode.

Miljøstyrelsen vurderer, at dybdeændringen, som i miljøkonsekvensrapporten er anført til 1-4 meter i form af sugehuller, ikke vil have væsentligt negative konsekvenser for miljøet, fordi der allerede i området eksisterer sugehuller og dybdeniveauer på op til 4 meter som følge af, at området har været indvindingsområde i mere end 30 år. Hertil kommer, at dybdeforøgelsen over tid forventes at blive formindsket pga. en generelt stor sandtransport i området.

I relation til sedimentspredning finder Miljøstyrelsen, at en påvirkning af substratet samt flora og fauna i ansøgningsområdet er acceptabel, men vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapportens redegørelse for sedimentspredning, at flora og fauna i påvirkningszonen ikke vil blive påvirket væsentligt af indvindingen. Miljøstyrelsen har også lagt til grund for afgørelsen, at der har pågået råstofindvinding i indvindingsområdet i en lang årrække, og der er ikke tegn på, at sedimentspredningen har påvirket miljøet i selve indvindingsområdet eller i påvirkningszonen.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at indvindingen i øvrigt kan gennemføres, uden at værdifulde biologiske habitater går tabt i og omkring indvindingsområdet.

Fugle

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at fuglelivet i eller nær ansøgningsområdet som udgangspunktet udgøres af vandfugle, der raster og evt. søger føde, da ansøgningsområdet ikke er beliggende helt op ad kysten mellem Falster og Bogø.

Ifølge miljøkonsekvensrapporten udgør den største vandfugleforekomst knopsvane, troldand og blishøne, men ingen af arterne overstiger mere end 1 % af den relevante flyway-bestand.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at ingen af disse fugle, og fugle, der potentielt kan forekomme i området, vil blive berørt af den ansøgte indvinding, dels fordi størstedelen af indvindingsområdet ligger på over 10 meters dybde, og der ifølge miljøkonsekvensrapporten ikke er registreret fugle, som søger føde på dybder over 10 meter, dels fordi der i selve indvindingsområdet generelt ikke er et fødegrundlag for vandfugle.

Miljøstyrelsen lægger også til grund for vurderingen, at der er tale om en udvidelse af en eksisterende indvinding i et fællesområde, der allerede i dag er påvirket af indvinding, sejlads og anden aktivitet. Således vil påvirkningen være uden væsentlig betydning for de arter af vand- og landfugle, der forår og efterår passerer Grønsund uden at raste eller opholde sig i indvindingsområdet eller dets nærhed.

Miljøstyrelsen vurderer endelig, at den øgede sedimentkoncentration i vandet som følge af indvindingen, ikke vil påvirke fugle eller fuglebestande i området. Dels fordi den øgede sedimentkoncentration i vandet er begrænset til ansøgningsområdet og fordi ansøgningsområdet udgør et meget begrænset areal i forhold til det omkringliggende farvand. Derudover er fødemængde begrænset, og området har eksisteret som indvindingsområde i mere end 30 år.

Havpattedyr, herunder bilag IV-arter

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af, at den nærmeste lokalitet med spættet sæl er beliggende mere end 10 km fra indvindingsområdet, og i øvrigt under henvisning til miljøkonsekvensrapporten, at indvindingen ikke vil medføre væsentlig påvirkning af spættet sæl.

Marsvin er den eneste bilag IV-art, som potentielt kunne blive påvirket af indvindingen. Det ansøgte område har ikke betydning som yngle- eller rasteområde for marsvin og er således ikke udpeget som vigtigt for bestanden af disse.

Samlet vurderes den ansøgte indvindingsaktivitet derfor ikke at medføre forstyrrelse eller forringelse af fourageringsforholdene for de marine pattedyr, herunder bilag IV-arter, i et omfang, der influerer på arternes udbredelse i området.

Miljøstyrelsen vurderer på ovennævnte baggrund, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, at indvindingen ikke vil at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a.

Miljøstyrelsen vurderer ligeledes, jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a, at indvindingen ikke vil indebære forsætlig forstyrrelse eller drab af arter, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3, med skadelig virkning for arten eller bestanden.

Vandområdeplaner

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand. Den samlede økologiske tilstand i kystvandområderne vurderes i vandområdeplanerne på baggrund af kvalitetselementerne ålegræs (dybdegrænsen), klorofyl og bundfauna, samt miljøfarlige, forurenende stoffer

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 794 af 24. juni 2016 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål. Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, skal det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden.

Den samlede økologiske tilstand for vandområde 45 "Grønsund", hvor det ansøgte område er beliggende, er moderat, hvor det kun er kvalitetselementet klorofyl som er kendt. Miljømålet for området er dermed ikke opfyldt, fordi vandområdet er målsat til at opnå god økologisk tilstand.

For vandområdet 48 "Stege Bugt" er den samlede økologiske tilstand god, hvor alle kvalitetselementer er gode på nær miljøfarlige stoffer som er ukendt. Endeligt er den samlede økologiske tilstand for vandområde 44 "Hjelm Bugt" moderat, hvor kvalitetselementet ålegræs og klorofyl er moderate, den kemiske tilstand er ikke god og de øvrige ukendte. Miljømålet for området er dermed ikke opfyldt, fordi vandområdet er målsat til at opnå god økologisk tilstand.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at sedimentet i indvindingsområdet er rent, og med lavt indhold af organisk stof. Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer i høj grad er relaterede til eller bundne til det organiske stof i sedimentet, som således betyder, at koncentrationerne af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer er lave i indvindingsområdet.

I miljøkonsekvensrapporten bemærkes at sedimentet i ansøgningsområdet er rent, og med lavt indhold af organisk stof. Miljøstyrelsen bemærker, at tidligere undersøgelser og sedimentmodellering i forbindelse med råstofindvinding har vist, at det fortrinsvis er indvindingsområdet og påvirkningszonen, som kan forventes at blive påvirket af øgede sedimentkoncentrationer i vandsøjlen. Påvirkningen på vandkvaliteten som følge af sedimentspild vurderes derfor som lav, lokal og i en kortvarig periode og samlet set som værende ubetydelig. Det er på den baggrund Miljøstyrelsens vurdering, at ingen af de tre nævnte vandområder vil blive påvirket væsentligt af den ansøgte indvinding. Desuden bemærker Miljøstyrelsen også, at Stege Bugt, som har god økologisk tilstand for ålegræs, ikke vil blive påvirket af indvindingen, fordi der er meget lille vandudskiftning mellem vandområde 45 "Grønsund" og 48 "Stege Bugt" pga. dæmningen mellem Bogø og Møn, som begrænser gennemstrømningen fra Grønsund til Stege Bugt.

Miljøstyrelsen vurderer ikke, at kvalitetselementet ålegræs, som er udbredt i den sydlige påvirkningszone, vil blive påvirket væsentligt af sedimentation fra indvindingen. Dels fordi der har foregået indvinding i området i mere end 30 år hvor tilstanden for ålegræs samtidig er blevet forbedret, dels fordi sedimentationen ikke overstiger en koncentration der begrænser væksten af ålegræsset, og endeligt fordi strømretningen i Grønsund er parallel med ålegræsbæltet.

Samlet vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen ikke vil påvirke den samlede økologiske tilstand og den økologiske tilstand for de enkelte kvalitetselementer i det aktuelle og de to tilstødende vandområder. Indvindingen vurderes således ikke at forringe tilstanden eller at hindre mål opfyldelse i vandområderne.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Den nordlige påvirkningszone overlapper med Natura 2000-område 168's grænse i et smalt bælte på op til 50 meters bredde i den nordøstlige del af påvirkningszonen. Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at de 50 m overlap mellem påvirkningszonen og habitatområde 147 kun omfatter naturtypen 1160 *Lavvandet bugt og vig*.

Miljøstyrelsen bemærker, at selve indvindingen kun foregår i indvindingsområdet og ikke i påvirkningszonen. Dermed vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen ikke påvirker naturtypen 1160 *Lavvandet bugt og vig* direkte, men kun indirekte ved en eventuelt øget mængde suspenderet materiale samt støj og fysisk forstyrrelse.

Under henvisning til miljøkonsekvensrapporten og det ovenfor anførte om sedimentspredning og sedimentation er det Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil være en direkte påvirkning af Natura 2000-området og dermed naturtypen 1160 *Lavvandet bugt og vig* med væsentligt forhøjede sedimentkoncentration og sedimentation.

Miljøstyrelsen har også lagt til grund, at ud af det samlede areal for naturtypen 1160 *Lavvandet bugt og vig* i habitatområder, er det kun 0,02 %, der er beliggende i påvirkningszonen.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at den ansøgte indvinding hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke naturtypen 1160 *Lavvandet bugt og vig* væsentligt.

Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at indvindingen ikke vil have væsentlig negativ effekt på de fugle, der indgår i udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F84) på grund af dybden, som vanskeliggør fouragering for de fugle, der er på udpegningsgrundlaget, og fordi fødegrundlaget i indvindingsområdet er begrænset.

Miljøstyrelsen vurderer, jf. § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen), at indvindingen hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og der er derfor ikke krav om en vurdering efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Fisk og fiskeri

Miljøstyrelsen vurderer, jf. ovenfor, at indvindingen ikke vil påvirke forekomsten af ålegræs væsentligt, og vurderer derfor, at indvindingen heller ikke vil påvirke ålegræsforekomsten som gyde- og område.

På baggrund af miljøkonsekvensrapporten og høringssvar fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen lægger Miljøstyrelsen til grund, at området ikke er kendt som et vigtigt gyde- eller opvækstområde for specifikke arter, at der stort set ikke bliver fisket i indvindingsområdet, og at der ikke er væsentlige forekomster af fisk i området. Det bemærkes desuden, at fødemængden er stærkt begrænset i indvindingsområdet, og at indvindingsområdet arealmæssigt kun udgør en meget lille del af det samlede areal af Grønsund.

I forhold til de nærliggende havbrug bemærkes, at indvindingen, jf. ovenfor, ikke forventes at medføre væsentligt øgede mængder af suspenderet sediment i påvirkningszonen eller længere væk i forhold til den store naturlige sedimentspredning i området. Miljøstyrelsen vurderer derfor ikke, at de nærliggende havbrug vil blive påvirket.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at området har eksisteret som indvindingsområde i mere end 20 år og i det omfang der er havbrug og fiskeri i området, har der dermed været sameksistens mellem de to erhverv i mere end 20 år.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at den ansøgte indvinding kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af fiskebestande eller vigtige gyde- eller opvækstområder, og uden væsentlige gener for fisk og fiskeri herunder havbrug.

Støj

Det fremgår af miljøkonsekvensvurderingen og den særskilte støjvurdering, at de vejledende grænseværdier for støj i forhold til Stubbekøbing og Ore Strand overskrides i aften/nattetimerne, hvis der indvindes med et fartøj med en kildestyrke på ca. 110 dB(A) og fartøjet befinder sig i den halvdel af indvindingsområdet, som er tættest på land. Desuden overskrides de vejledende støjgrænser for dagperioden, hvis et fartøj med kildestyrke på ca. 110 dB befinder sig i en mindre del af området, som er tættest på land. Støjpåvirkningen i forhold til befolkningen vurderes i miljøkonsekvensrapporten derfor til moderat negativ.

Miljøstyrelsen har derfor valgt at stille vilkår, der skal sikre, at støjbelastningen fra indvindingsområdet ikke overskrider de vejledende støjgrænser, jf. vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

I andre fællesområder, som ligger tæt på land, er der fastsat støjvilkår med støjgrænser, der ligger 5 dB(A) under de vejledende støjgrænser for at tage højde for, at der er flere virksomheder, der kan indvinde samtidig i området, hvilket vil føre til en forøgelse af den samlede støj på land på op mod 5 dB(A). Hvis samme blev fulgt i nærværende område, som ligger tættere på land end de øvrige fællesområder med støjvilkår, ville det føre til, at mange indvindingsfartøjer slet ikke ville kunne indvinde i området. Miljøstyrelsen har derfor i stedet fastsat vilkår om, at der kun må indvindes med ét skib ad gangen i området. Hvis et fartøj ankommer til området, og et andet fartøj (som indvinder for samme eller en anden tilladelsesindehaver) er i gang med at indvinde, må det nye fartøj således afvente, at det første afslutter sin indvinding, før det kan påbegynde indvinding. Det bemærkes i den forbindelse, at ansøger har oplyst, at det formentlig i dette konkrete område sjældent vil forekomme, at to fartøjer ønsker at indvinde samtidig.

Miljøstyrelsen har derfor fastsat vilkår om, at de vejledende støjgrænser for de relevante områdetyper ikke må overskrides.

Miljøstyrelsen har også fastsat vilkår om, at tilladelsesindehaveren inden indvinding påbegyndes med et konkret fartøj, skal have tilvejebragt dokumentation i form af kildestyrkemåling og støjberegning for, at støjvilkårene vil blive overholdt med dette fartøj. Der er tillige fastsat nærmere krav til denne dokumentation.

En del fartøjer har lavere kildestyrke end 110 dB(A), og det kan ikke udelukkes, at der er fartøjer, som vil kunne indvinde i hele området på alle tidspunkter uden at overskride de fastsatte støjgrænser. Miljøstyrelsen har derfor ikke indskrænket området eller fastsat grænser for, på hvilke tidspunkter af døgnet der må indvindes.

Da det må forventes, at der vil være mange indvindingsfartøjer, som ikke vil kunne overholde støjgrænserne i hele området eller hele døgnet, har Miljøstyrelsen fastsat vilkår om, at hvis støjberegningen viser, at det pågældende fartøj kun kan overholde støjvilkåret i en del af området eller på visse tidspunkter af døgnet, skal tilladelsesindehaveren afgrænse, i hvilke dele af området og/eller på hvilke tidspunkter af døgnet fartøjet vil blive anvendt, for at sikre, at støjvilkåret overholdes. Denne afgrænsning skal indsendes til Miljøstyrelsen samtidig med, at

der gives meddelelse om indsættelse af fartøjet i området, jf. de generelle krav til udførelse af råstofindvinding i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen. Afgrænsningen skal forefindes på fartøjet sammen med den gældende tilladelse, og der må ikke ske indvinding med det pågældende fartøj uden for de områder eller de tidspunkter, der fremgår af afgrænsningen.

Øvrige interesser

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingen kan gennemføres, uden at der i øvrigt sker væsentlig påvirkning af de interesser, der er nævnt i lovens § 3.

Kumulativ effekt

De nærmeste indvindingsområder ligger mere end 30 km fra det ansøgte indvindingsområde. Grundet afstandsforholdet vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen i de nærmeste indvindingsområder ikke vil påvirke det ansøgte indvindingsområde eller påvirkningszone.

De nærmest beliggende klappladser er K_045_02, som er beliggende ca. 5 km nordvest for ansøgningsområdet, og klappladsen K_045_03 som er beliggende ca. 7,5 km sydøst for ansøgningsområdet.

Miljøstyrelsen vurderer, at sedimentspild fra indvindingsaktiviteten er lokaliseret inden for selve indvindingsområdet og påvirkningszonen, og at der derfor ikke vil forekomme en væsentlig kumulativ påvirkning uden for ansøgningsområdet. Herunder vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil være akkumulerede effekter fra indvindingen i de nærmeste indvindingsområder og klappladser.

Det bemærkes i miljøkonsekvensrapporten, at andre større projekter i nærområdet, som potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til nærværende råstofindvinding i perioden 2017-2027, omfatter Storstrømsbro-projektet og udvidelse af Vordingborg Havn og sejlrende. På grund af afstanden mellem aktiviteterne og den lokale og midlertidige karakter af påvirkningerne fra indvindingen, vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil være væsentlige kumulative påvirkninger fra indvindingsaktiviteten og Storstrømsbro-projektet og udvidelse af Vordingborg Havn og sejlrende.

På grund af manglende fødegrundlag i indvindingsområdet og på grund af, at vanddybden i størstedelen af indvindingsområdet er for stor til at fuglene kan søge føde, vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen i sig selv og i kumulation med andre indvindingsområder i området ikke vil påvirke fuglene i området væsentligt. Miljøstyrelsen vurderer også, at den samlede kumulative effekt af havbundstab og fødegrundlag for fugle i forbindelse med indvinding vil være ubetydelig, fordi fødegrundlaget for dykkende fugle i indvindingsområdet i forvejen er beskedent.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil være en væsentlig negativ kumulativ effekt på fisk og fiskeri som følge af en øget koncentration af suspenderet sediment i vandsøjlen, dels fordi effekten er afgrænset til selve ansøgningsområdet, dels pga. fiskenes evne til at forlade de påvirkede områder og finde tilsvarende habitater i nærliggende områder. Miljøstyrelsen lægger også til grund for vurderingen, at der er observeret meget få fisk i ansøgningsområdet, og at området ikke er vurderet til at være vigtigt som gyde- og opvækstområde.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at der ikke er væsentlige påvirkninger fra den ansøgte indvinding set i sammenhæng med miljøpåvirkning fra andre projekter, anlæg eller vedtagne planer.

Konklusion

Miljøstyrelsen har på denne baggrund og ud fra en samlet afvejning, jf. råstoflovens § 3, truffet afgørelse om tilladelse til indvinding af den ansøgte mængde.

Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse om tilladelse til indvinding kan i henhold til råstoflovens § 26, stk. 2, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 8.

Afgørelsen kan påklages af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, DI, Danmarks Rederiforening, Danske Råstoffer, Danmarks Fiskeriforening og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 a, stk. 1 og 2.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 1i. Klagefristen udløber således d.16. januar 2018.

Klage skal ske via Klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Miljø- og fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk som normalt, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau), jf. lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klagereregler og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43.

Underretning

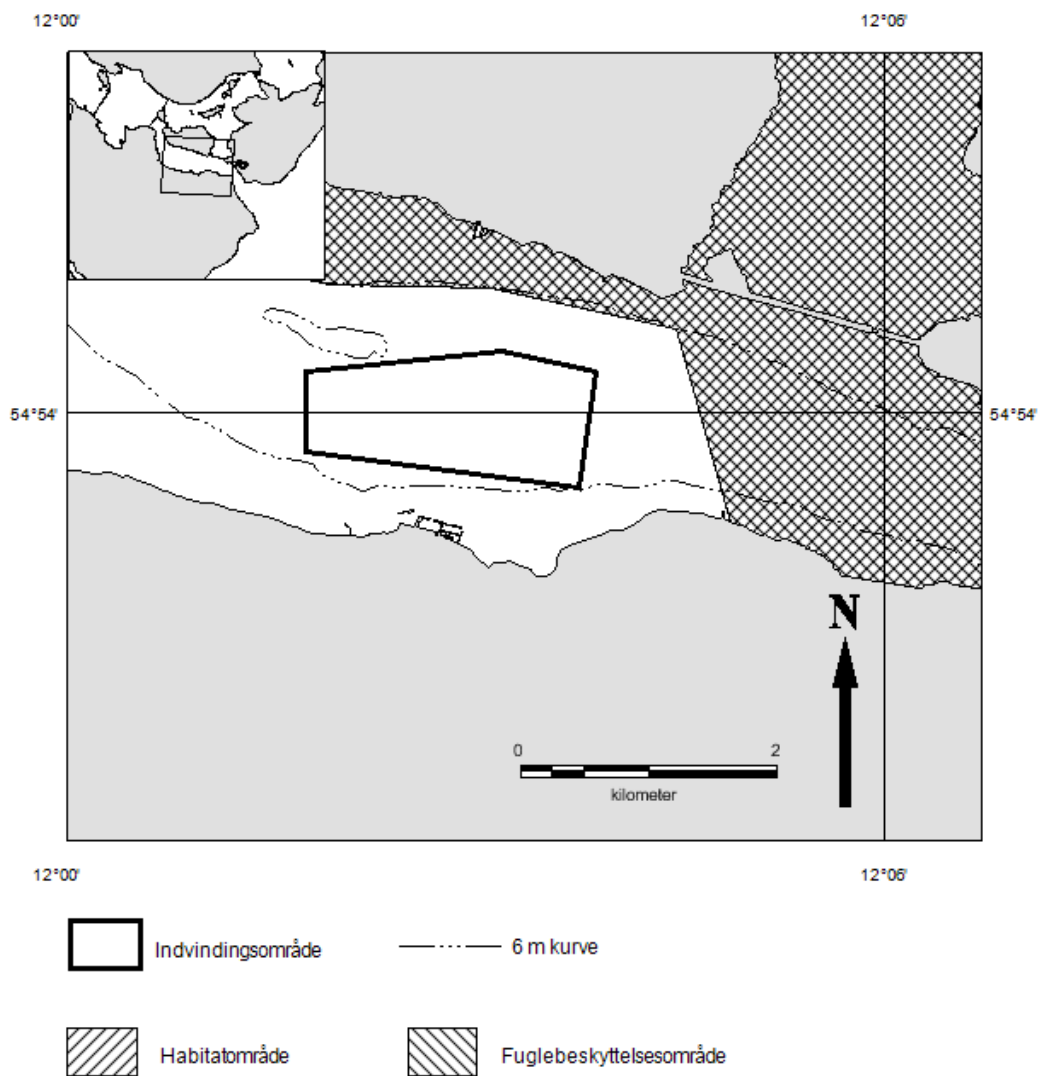
Myndigheder og organisationer på e-postlisten har modtaget en kopi af afgørelsen.

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside under annonceringer.

Med venlig hilsen
Thomas Behrendt Klinggaard
thobk@mst.dk

Bilag 1

538-AA Grønsund

Beliggende i Grønsund

Indvindingsområdet er begrænset af rette linjer mellem følgende punkter:

Geografiske koordinater (WGS84)

Ø. Længde	N. Bredde
12° 01,81'	54° 54,17'
12° 03,23'	54° 54,26'
12° 03,91'	54° 54,17'
12° 03,78'	54° 53,69'
12° 01,81'	54° 53,84'

Områdespecifikke vilkår

Samlet tilladt mængde i m ³	Årligt tilladt mængde i m ³	Andre vilkår																
2.300.000	230.000	<p>1) Fyldsand Der må højst indvindes 100.000 m³ materialer årligt til anvendelse til opfyldninger, herunder til kystfodring og etablering af strande.</p>																
		<p>2) Støj Der må ikke foregå indvinding med mere end et indvindingsfartøj ad gangen i området. Et fartøj må ikke påbegynde indvinding, hvis et andet fartøj er i gang med at indvinde, hvad enten dette fartøj indvinder for den samme virksomhed eller en anden virksomhed.</p> <p>Støj fra indvindingsfartøjet må i intet punkt overskride følgende grænser angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A):</p> <table border="1" data-bbox="646 1070 1391 1514"> <thead> <tr> <th></th> <th>Mandag – fredag kl. 07.00-18.00</th> <th>Mandag – fredag kl. 18.00-22.00 lørdag kl. 14.00-22.00 søn- og helligdag kl. 07.00-22.00</th> <th>Alle dage kl. 22.00-07.00</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sommerhusområder</td> <td>40</td> <td>35</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Boligområder for åben og lav boligbebyggelse</td> <td>45</td> <td>40</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)</td> <td>55</td> <td>45</td> <td>40</td> </tr> </tbody> </table> <p>Inden indvinding påbegyndes med et konkret fartøj, skal tilladelsesindehaveren have tilvejebragt dokumentation for, at støjvilkåret vil blive overholdt med dette fartøj. Dokumentationen skal ske ved, at kildestyrken af fartøjet måles ved brug af en af målemetoderne i Miljøstyrelsens gældende vejledning herom, pt. nr. 5/1993 Beregning af ekstern støj fra virksomheder, og at støjen beregnes i punkter i land, som repræsenterer de mest støjbelastede punkter i de berørte områder, ved brug af beregningsmetoden i Miljøstyrelsens gældende vejledning (GPM).</p> <p>Dokumentationen skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj", jf. bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, af et akkrediteret laboratorium eller en certificeret person. Den skal specificere den/de målte kildestyrker og fartøjets driftsforhold under målingen, afstandene mellem de benyttede positioner af fartøjet og</p>		Mandag – fredag kl. 07.00-18.00	Mandag – fredag kl. 18.00-22.00 lørdag kl. 14.00-22.00 søn- og helligdag kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00	Sommerhusområder	40	35	35	Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45	40	35	Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55	45	40
	Mandag – fredag kl. 07.00-18.00	Mandag – fredag kl. 18.00-22.00 lørdag kl. 14.00-22.00 søn- og helligdag kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00															
Sommerhusområder	40	35	35															
Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45	40	35															
Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55	45	40															

	<p>beregningpunkterne i land, samt hvor stor en del af de enkelte strækninger der forløber over land. Målingen af kildestyrke skal repræsentere fartøjets aktuelle tilstand og de relevante driftsforhold i indvindingsområdet.</p> <p>Dokumentationen skal på anmodning straks indsendes til Miljøstyrelsen.</p> <p>Dokumentationen skal gentages, når Miljøstyrelsen finder det påkrævet.</p> <p>Hvis støjberegningen viser, at det pågældende fartøj kun kan overholde støjvilkåret i en del af området eller på visse tidspunkter af døgnet, skal tilladelsesindehaveren afgrænse, i hvilke dele af området og/eller på hvilke tidspunkter af døgnet fartøjet vil blive anvendt, for at sikre, at støjvilkåret overholdes. Denne afgrænsning skal indsendes til Miljøstyrelsen samtidig med, at der gives meddelelse om indsættelse af fartøjet i området, jf. de generelle krav til udførelse af råstofindvinding i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen. Afgrænsningen skal forefindes på fartøjet sammen med den gældende tilladelse, og der må ikke ske indvinding med det pågældende fartøj uden for de områder eller de tidspunkter, der fremgår af afgrænsningen.</p>
--	--